

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Grau en Ciències Religioses

Nom assignatura: EVANGELIS SINÒPTICS I FETS DELS APÒSTOLS

Curs **2018-2019**

ECTS **6**

Període
lectiu

**De febrer a
juny**

H. de classe setmanals

2,15h

Àrea

Professora

Dra. Begonya Palau

Llengua

Català

Descripció/Justificació

L'estudi dels evangelis sinòptics i del llibre dels Fets és nuclear per interpretar correctament la persona i el missatge de Jesús de Natzaret. Recollint les paraules del Concili: "Ningú no ignora que, d'entre totes les Escriitures incloent-hi el Nou Testament, els Evangelis són, amb raó, les més importants, ja que són el testimoni principal de la vida i doctrina del Verb Encarnat, Salvador nostre" (Dei Verbum 18).

Abans d'iniciar l'estudi propi de cada evangelista, valorarem l'origen i la naturalesa dels evangelis, imprescindible per comprendre'ls des del que volen ser, i donarem una breu ullada a les diverses aproximacions exegetiques als textos.

Sobretot ens caldrà conèixer a fons els aspectes essencials, històrics, literaris i teològics, de cada evangelista, posant una especial atenció en la manera com cadascun transmet la fe a la seva pròpia i concreta església. Descriure les seves peculiaritats des del que es pretén oferir donarà profunditat i riquesa a la lectura.

L'assignatura es complementarà amb la lectura sinòptica de textos escollits dels evangelis.

Requisits i orientacions prèvies

Haver superat correctament l'assignatura d'Introducció al Nou Testament, donant per sabuda la base que sosté aquests llibres.

Objectius Específics

- Comprendre el significat i la motivació dels escrits evangèlics.
- Conèixer les coordinades històriques, culturals i religioses de cada comunitat.
- Captar les diverses concepcions literàries i teològiques de cada evangelista.
- Fer prendre consciència de la necessitat de contextualitzar els textos.
- Extreure els temes teològics principals dels escrits que analitzarem.
- Analitzar textos a partir de les tècniques que s'estudien a classe.
- Comparar els textos sinòptics i discernir la importància de les semblances i de les diferències.
- Interpretar la realitat eclesial actual a la llum dels textos.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Capacitat d'organització i de planificació.
- Comunicació escrita i oral.
- Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.
- Habilitats d'investigació.
- Capacitat per a generar noves idees (creativitat).
- Habilitat per treballar de forma autònoma i en grup.

Competències específiques

- Coneixement progressiu dels fonaments bíblics: contingut, vocabulari, història, cultura, simbolisme... a partir del mateix text bíblic.
- Capacitat d'aprofundir en les coordenades històriques i culturals de cada comunitat.
- Capacitat de discernir el missatge cristià dins de les perspectives pròpies de cada comunitat i actualització de les mateixes.
- Capacitat d'identificar els aspectes literaris i teològics dels textos.
- Capacitat d'aprofundir en la comparació sinòptica.
- Coneixement i opinió crítica sobre la teologia dels llibres bíblics.
- Coneixement i comprensió pràctica de mètodes i tècniques d'estudi/anàlisi del text bíblic.

Continguts

1. Introducció als evangelis sinòptics

- 1.1. Els escrits sobre Jesús i la selecció dels evangelis canònics
- 1.2. L'ús del terme *evangeli*
- 1.3. La formació dels evangelis
- 1.4. El problema sinòptic
- 1.5. Gènere literari i subgèneres
- 1.6. Recursos literaris i narratius

2. L'Evangeli segons Marc

- 2.1. Composició
- 2.2. Context vital
- 2.3. Aspectes literaris i narratius
- 2.4. Estructura
- 2.5. Aspectes teològics
 - a. Anunci evangèlic
 - b. Teologia de la Creu
 - c. Cristologia
 - d. Discipulatge

3. L'Evangeli segons Mateu

- 3.1. Composició
- 3.2. Context vital
- 3.3. Aspectes literaris i narratius
- 3.4. Estructura
- 3.5. Aspectes teològics
 - a. Debat amb Israel
 - b. Cristologia
 - c. Eclesiologia
 - d. Ètica

4. La doble obra lucana

- 4.1. Relació entre l'evangeli de Lluc i els Fets dels Apòstols
- 4.2. Temes històrics: autor, lloc, temps, comunitat receptora
- 4.3. Aspectes literaris dels escrits lucans
- 4.4. Aspectes teològics
 - a. Història de salvació
 - b. Cristologia
 - c. Pneumatologia
 - d. Antropologia

- e. Eclesiologia
- 4.5. L'Evangelí segons Lluc. Contingut i estructura
- 4.6. Fets dels Apòstols. Contingut i estructura

5. Comparació sinòptica

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Les hores presencials s'explicitaran per una banda amb l'explicació feta per la professora i per l'altra amb la participació activa dels alumnes a la classe, amb dues exposicions que es presentaran a l'aula.

El treball personal de l'alumne implicarà la lectura i estudi dels evangelis i dels Fets, i la preparació de treballs personals, que en certs casos seran exposats a classe. Al final, hi haurà un examen comprensiu.

Avaluació

Criteris d'avaluació

- Es tindrà en compte l'assistència a classe i la participació activa en la matèria.
- Es valorarà tant el coneixement teòric com la comprensió dels textos evangèlics.
- S'avaluarà la capacitat de comparació sinòptica.
- S'avaluaran els exàmens i treballs presentats.
- Es tindrà en compte el creixement progressiu de l'alumne en relació a la matèria.

Tècniques d'avaluació

- Es tindrà en compte la participació activa en l'assignatura, amb un 10%.
- Els temes 2, 3 i 4 acabaran amb una anàlisi o un comentari d'una perícop, amb pautes concretes, que comptabilitzarà en total un 90%, 30% de cada tema.

Bibliografia bàsica

Nou Testament grec-llatí-català, Barcelona: Associació Bíblica de Catalunya – Editorial Claret – Societats Bíbliques Unides 1995.

La Bíblia. Bíblia catalana, traducció interconfessional, Barcelona: Associació Bíblica de Catalunya – Editorial Claret – Societats Bíbliques Unides 1993. N'hi ha edicions en diversos formats: estàndard, gran, de butxaca, informàtica. També es pot consultar per Internet a l'adreça: <http://www.biblija.net/biblija.cgi?lang=ca>

En castellà, una bona traducció és:

La Bíblia, Estella: Casa de la Bíblia, Verbo Divino 1992.

Eines:

AA. VV., *Diccionario enciclopédico de la Biblia*, Herder: Barcelona 1993.

G. KITTEL, *Grande lessico del Nuovo Testamento* (15 vols.), Brescia 1965-1988.

H. BALZ – G. SCHNEIDER, *Diccionario exegético del Nuevo Testamento* (Biblioteca de Estudios Bíblicos 90-91), Salamanca: Sígueme 1996-1998.

R. BROWN – J. A. FITZMYER – R. E. MURPHY (EDS.), *Nuevo Comentario Bíblico San Jerónimo. Nuevo Testamento y artículos temáticos*, Estella: Verbo Divino 2004.

S. GUIJARRO – M. SALVADOR (EDS.), *Comentario al Nuevo Testamento*, Madrid: La Casa de la Biblia 1995.

Software for Biblical Exegesis and Research. BibleWorks 10.

K. ALAND, *Synopsis quattuor evangeliorum*, Stuttgart 1976.

P. SAIS – S. SAIS, *Nou Testament grec-català. Bíblia interlineal catalana*, Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya: Barcelona 2008.

W. F. MOULTON – A. S. GEDEN, *A Concordance to the Greek New Testament*, Edinburgh 1963.

Estudis:

R. AGUIRRE – A. RODRÍGUEZ CARMONA, *Evangelios sinópticos y Hechos de los apóstoles* (Introducción al Estudio de la Biblia 6), Estella: Verbo Divino 1992.

J. J. BARTOLOMÉ, *El Evangelio y Jesús de Nazaret. Manual para el estudio de la tradición evangélica*, Madrid: CCS 1995.

S. GUIJARRO, *Los cuatro evangelios* (Biblioteca de Estudios Bíblicos 124), Salamanca: Sígueme 2012.

B. MARCONCINI, *Los sinópticos. Formación, redacción, teología*, Madrid: San Pablo 1998.

A. PIÑERO, *Fuentes de cristianismo. Tradiciones primitivas sobre Jesús*, Madrid – Córdoba: El Almendro – Universidad Complutense de Madrid 1993.

W. STENGER, *Los métodos de la exégesis bíblica*, Barcelona: Herder 1990.

C. FOCANT, *L'évangile selon Marc*, Paris: Editions du Cerf 2004.

J. GNILKA, *El evangelio según san Marcos* (2 vol.), Salamanca: Sígueme 1986-1987.

D. RHOADS – J. DEWEY – D. MICHIE, *Marcos como relato. Introducción a la narrativa de un evangelio* (Biblioteca de Estudios Bíblicos 104), Salamanca: Sígueme 2002.

W. CARTER, *Mateo y los márgenes. Una lectura sociopolítica y religiosa*, Estella: Verbo Divino 2007.

U. LUZ, *El evangelio según san Mateo* (4 vol.), Salamanca: Sígueme 1993-2005.

F. BOVON, *El evangelio según san Lucas* (3 vol.), Salamanca: Sígueme 1995-2004.

R. DILLMAN – M. C. MORA PAZ, *Comentario al evangelio de Lucas*. Estella: Verbo Divino 2004.

J. A. FITZMYER, *El evangelio según Lucas* (4 vol.), Madrid: Cristiandad 1986-2005.

J. A. FITZMYER, *Los Hechos de los Apóstoles* (2 vols.), Salamanca: Sígueme 2003.

J. RIUS-CAMPS, *De Jerusalén a Antioquía. Génesis de la Iglesia cristiana. Comentario lingüístico y exegético a Hch 1–12*, Madrid: Cristiandad 1989.

J. RIUS-CAMPS, *El camino de Pablo a la misión a los paganos. Comentario lingüístico y exegético a Hch 13–28*, Madrid: Cristiandad 1984.